

ÅLESUND
KOMMUNE

Årsmelding 2021

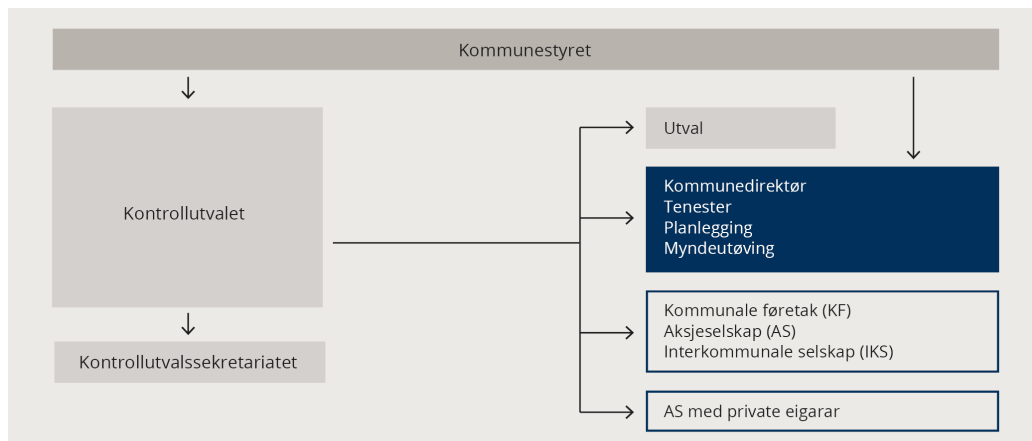
Ålesund kontrollutval

OPEN - ENGASJERT - MODIG

Nasjonal gjennomslagskraft, regional attraktivitet og lokal identitet.

Kommunen er den viktigaste velferdsprodusenten i samfunnet, og forvaltar monalege ressursar på vegne av innbyggjarane. Omfanget av og breidda i den kommunale tenesteproduksjonen medfører behov for utstrekt styring og kontroll.

Kommunal eigenkontroll er den kontrollen kommunen sjølv gjennomfører i eiga verksemd. Eigenkontroll er eit viktig element i det lokale folkestyret, og skal medverke til at kommunen når dei måla som er sette, innanfor rammene av gjeldande regelverk og tildelte ressursar. Eigenkontrollen skal også medverke til å styrkje tilliten til forvaltninga gjennom førebygging og avdekking av mislege handlingar og andre uheldige tilhøve.

Illustrasjon frå Kontrollutvalsboka 2021

Om kontrollutvalet

Kontrollutvalet er kommunestyret sin reiskap, og det er kommunestyret som har det overordna kontrollansvaret for den kommunale verksemda. Kommunestyret spelar difor ei avgjerande rolle for kva merksemd kontrollarbeidet har i kommunen. For at kontrollutvalet skal vere ein god reiskap for kommunestyret, må kommunestyret gje kontrollutvalet gode arbeidsvilkår. Og leggje til rette for god samhandling mellom kommunestyret og kontrollutvalet.

Ålesund kontrollutval har for perioden 2020-2023 slik samansetning:

- Bente Bruun – leiar
- Terri-Ann Senior – nestleiar
- Kåre Alfred Hanken – medlem
- Jannicke Strømmen – medlem
- Knut Helge Vestre - medlem

Om revisjonen

Ålesund kommune nyttar Møre og Romsdal revisjon SA som revisor.

Revisor skal utføre rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll og annan kontroll som er bestemt i lov eller forskrift. Til dømes skal rekneskapsrevisor gjennomføre forenkla etterlevingskontroll med økonomiforvaltninga, og revisor skal kontrollere

grunnlaget for kommunen sitt krav om momskompensasjon. Revisor gjev og ei rekke attestasjonar og fråsegn til mellom anna ulike statlege styresmakter.

I tillegg kan revisor gjennomføre andre oppdrag etter avtale, slik som risiko- og vesentlegvurderingar i samband med utarbeiding av planar og ulike former for undersøkingar.

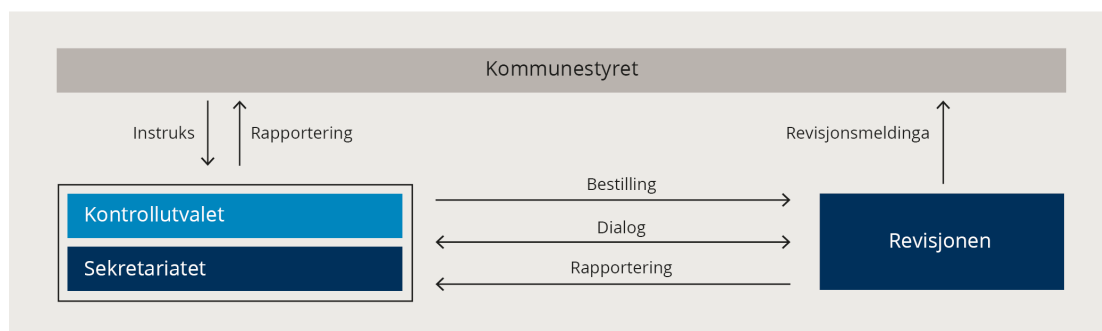
Oppdragsansvarleg revisor har lagt fram for kontrollutvalet dokumentasjon på sitt sjølvstende både knytt til rekneskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Om sekretariatstenesta

Ålesund kommune eig ein del av Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS saman med kommunane Fjord, Giske, Stranda, Sula og Sykkylven. Etter regelverket skal kontrollutvalet ha eit sekretariat som er uavhengig av kommunen sin administrasjon og av dei som utfører revisjon for kommunen.

For at kontrollutvalet skal fylle kontrollfunksjonen sin er utvalet avhengig av støtte og tenester frå sekretariat og revisor. Sekretariatet er den viktigaste hjelparen og støttespelaren til kontrollutvalet, og skal sikre at saker som blir handsama av kontrollutvalet er forsvarleg utgreidde og førebudde, og at vedtak vert følgt opp. Kapasiteten til sekretariatet vart styrka i starten av 2021, då selskapet utvida frå 1,1 til 2,1 stilling.

God kommunikasjon og samhandling mellom kontrollutval, sekretariat og revisor er ein føresetnad for at kontrollutvalet effektivt kan føre kontroll på vegne av kommunestyret.

Illustrasjon frå Kontrollutvalsboka 2021

Kontrollutvalet sin aktivitet i 2021:

Ålesund kontrollutval har i 2021 (2020) hatt 8 (8) møter. Eit av møta vart halde som fjernmøte, på grunn av gjeldande restriksjonar knytt til pandemien. Dei 7 andre møta er avvikla som ordinære møter.

Innkalling med saksdokument vert sendt utvalet seinast ei veke før møtet. Innkalling og møteprotokoll har dette året blitt sendt til medlemmane og 1. varamedlem i utvalet samt ordførar v/politisk sekretariat, kommunedirektør og revisjon. Dei same dokumenta blir lagt ut på kontrollutvalet si heimeside www.kontrollutval.no/alesund og er der tilgjengeleg for

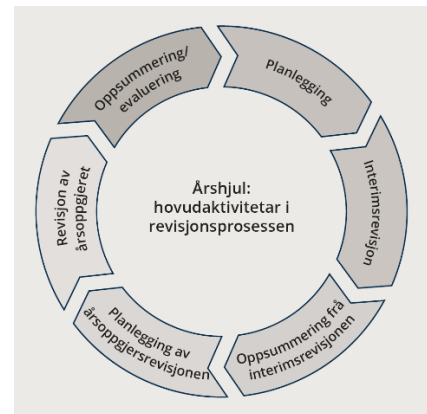
alle. Nytt av året er at det no er lenke til dokumenta frå politisk møtekalendar på Ålesund kommune si heimeside, slik at folk flest kan finne kontrollutvalet sine dokument der dei elles finn dokument til andre politiske organ.

Ålesund kontrollutval har i 2021 (2020) behandla 40 (46) saker. Møteprotokollar vert oversendt til kommunestyret som fortløpande rapportering. Leiar i kontrollutvalet har løfta det fram i kommunestyremøta, om der har vore noko i møteprotokollen som kontrollutvalet ville gje særskilt merksemd. Dei saker der kontrollutvalet skal gje tilråding til kommunestyret, vert oversendt kommunestyret som eiga sak utanom protokollen.

Økonomi og revisjon:

På vegne av kommunestyret kontrollerer utvalet om den økonomiske forvaltninga er i tråd med gjeldande reglar og vedtak. Kommunedirektøren har møtt utvalet nokre gonger dette året, for å gje informasjon om status for økonomien og om korleis økonomistyringa er.

I tillegg får utvalet fortløpande informasjon frå revisor. Dette vert mellom anna utført gjennom oppsummering frå interimrevisjon. rapport frå forenkla etterlevingskontroll, informasjon om budsjettavvik, rapport etter årsoppgjersrevisjon og revisor si melding knytt til årsrekneskap og årsmelding. Revisor er som oftast til stades på kontrollutvala sine møter for å ivareta god dialog med utvalet.

Kontrollutvalet uttalte seg om kommunen sitt og dei kommunale foretaka sine rekneskap for 2020. Til grunn for uttalen låg rekneskap, årsmelding og revisjonsmelding frå revisor.

Kontrollutvalet tilrådde at rekneskap og årsmelding både for det enkelte foretak og for kommunen vart godkjent. Kontrollutvalet gjorde kommunestyret merksam på at det ikkje vart levert innan dei fristane kommunelova set. Og utvalet minte kommunestyret om at ein ved utgangen av 2020 hadde eit akkumulert underskot som set store krav til budsjett disiplin i åra framover.

Forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

Etter kontrollutvalet si tilråding har kommunestyret vedteke ein plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for perioden 2020-2023. I tråd med denne vart rapporten frå forvaltningsrevisjon sjølvkost innan teknisk sektor levert i haust.

Formålet med denne revisjonen var å sjå på om kommunen hadde rutiner som sikra god handtering av sjølvkostområda, om gebyra var i samsvar med regelverket og om sjølvkostfonda vert rett handtert.

Kontrollutvalet gav si tilråding til kommunestyret som fatta vedtak 09.12.2021 i sak 245/21. Kontrollutvalet vil følgje opp vedtaket gjennom 2022, og vil etter kvart invitere kommunedirektøren til å gje informasjon om status på tilrådingane.

Når det gjeld eigarskapskontroll så låg det som forutsetning i planen at kommunen si eigarskapsmelding skulle vedtakast før ein sette i gang med ein kontroll. Eigarskapsmeldinga var vedteken 22.04.2021 i kommunestyret og kontrollutvalet har starta arbeidet med å bestille prosjektplan for ein eigarskapskontroll. Denne kontrollen vert gjennomført i 2022.

Andre saker:

Kontrollutvalet har til nokre av møta invitert kommunedirektøren for å gje utvalet informasjon om ulike tema. I 2021 har det vore orientering om tilskot til private skular, om internkontroll med vekt på rutiner og heilskapleg plan, om varslingsinstituttet i kommunen, om revidert reglement for folkevalde organ og som før nemnt om status for økonomi.

Andre saker kontrollutvalet har vurdert er mellom anna arbeidsvilkår for folkevalde, spørsmål kring driftsmessige tilhøve ved Ålesund kommunes administrasjonsbygg AS og sakshandsaming knytt til overføring av festeavtale. Kontrollutvalet gav si tilråding til kommunestyret som fatta vedtak i desse sakene. Ingen av vedtaka tilsa at kontrollutvalet skulle ha grunn til å setje i gang kontrollhandlingar knytt til dei forhold sakene peikar på.

Det er berre kommunestyret gjennom sine vedtak som kan pålegge kontrollutvalet å gjera kontrollhandlingar. For alle andre henvendingar er det opp til utvalet sjølv å vurdere og avgjere om dei vil gjere nærare undersøkingar og eventuelt sette i gang ei kontrollhandling. I dei tilfelle der det er opplagt at henvendinga burde vore retta til andre instansar (som Sivilombodet eller Arbeidstilsynet), gjev sekretariatet rettleiing til meldar om det.

Når kontrollutvalet mottok ei henvending frå innbyggjarar eller via andre kanalar, gjer utvalet ei vurdering av innhaldet og ser på om det er av ein slik art at det bør setjast i gang ei kontrollhandling. Som ei hjelp i ei slik vurdering har kontrollutvalet hatt nytte av ein trafikklysmoell knytt til sentrale spørsmål. (illustrasjon frå FKT/Deloitte)

Sentrale spørsmål	Ja	Delvis	Nei
• Viser saken til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?			
• Viser saken til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?			
• Dreier saken seg i hovedsak om en personlig enkeltsak?			
• Er saken under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombudsmann, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?			
• Er det annen naturlig behandlingsvei for saken (ref. organene nevnt over)?			
• Vedrører saken misnøye med et politisk fattet vedtak?			
• Kan saken, og sakens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?			
• Berører saken et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?			
• Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?			
• Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?			

Det har alltid vore lagt vekt på at kontrollutvalet skal halde seg oppdatert om informasjon og fagutvikling som er aktuell for kontrollutvalet sine oppgåver. Diverre vart det i 2021 ikkje halde dei vanlege fagkonferansane for kontrollutvala grunna pandemisituasjonen, men nokre av dei vart gjennomførte som digitale tilbod.

Lokalt tok kontrollutvalsekretariatet initiativ til ei ettermiddagssamling for leiarane i dei seks kontrollutvala knytt til dette sekretariatet. Fagutvikling, nettverksbygging og erfaringsutveksling var hovudfokus på samlinga, og initiativet vart tatt godt i mot av leiarane.

Takk

Ålesund kontrollutval takkar kommunestyret for at dei legg til rette for gode arbeidsvilkår for utvalet. Kontrollutvalet vil gjere sitt beste for å skape eit aktivt og engasjerande kontrollarbeid, stimulere til forbetningsarbeid på systemnivå og medverke til auka openheit og demokratisk innsyn.

Ålesund 26.01.2022

Ålesund kontrollutval ved:

Bente Bruun (leiar), Kåre Alfred Hanken, Terri-Ann Senior, Jannicke Strømmen og Terje Devold (vara)